

Risk related to the spread of new SARS-CoV-2 variants of concern in the EU/EEA – first update
20 January 2021, Rapid Risk Assessment (RRA), ECDC

Riziko související se šířením nových variant viru SARS-CoV-2 týkající se EU/EEA – 1. aktualizace
20. ledna 2021. Rychlé hodnocení rizik, ECDC

SOUHRN

V této aktualizaci jsou prezentovány nejnovější dostupné informace o nedávném objevu tří nových variant viru SARS-CoV-2 (vzhledem k nejednotné taxonomii, názvy variant v tabulce č.1) vyvolávající znepokojení, protože mutace viru vedou obecně ke zvýšené schopnosti šíření a zhoršení epidemiologických situací v oblastech, kde byly nedávno prokázány.

Tabulka 1: Přehled variant a taxonomie

Původ	Označení	Kláda	Linie
UK	VUI /VOC202012/01	20H/501Y.V1	B.1.1.7
JAR	VUI /VOC202012/02	20I/501Y.V2	B.1.351
Brazílie	?	Zatím nenavržena	B.1.1.28
Brazílie - Manaus (Japonsko)	P1	20J/501Y.V3	B.1.1.28.1?

Na základě nových informací, ECDC hodnotí pro země EU/EEA **riziko** spojené s průkazem a komunitním šířením těchto nových variant jako **vyšoké/velmi vyšoké** a možnosti reakce přizpůsobuje současné situaci.

Varianty, kterých se to týká:

- ✓ **VOC 202012/01** byla poprvé identifikována v jižní Anglii (UK) v prosinci 2020. První vzorek s nálezem byl retrospektivně určen u případu z 20. září 2020. Od té doby se stala tato varianta predominantně cirkulující variantou v UK. Je charakterizována zvýšenou schopností šíření, což mohlo přispět ke zvýšené incidenci onemocnění, hospitalizací a tlaku na zdravotní systém, trvající od druhé poloviny prosince 2020. V UK byly zavedena přísnější nefarmaceutická opatření (NPIs) s cílem redukce šíření infekce. Předběžné studie nenaznačují, že VOC 202012/01 je spojen s výraznější závažností infekce nebo disproporcí v postižení určitých věkových skupin oproti do té doby cirkulujícímu viru. Přesto, do ledna 2021 byla v UK hlášena nejvyšší denní mortalita v důsledku COVID-19 od začátku pandemie vlivem zvýšené incidence. Irsko nedávno také zaznamenalo lokální cirkulaci VOC 202012/01, zvýšení incidence nemocných a hospitalizovaných, také zavedlo přísnější NPIs. Stejná situace nastala lednu i v Dánsku.
- ✓ **501Y.V2** byla poprvé zjištěna v prosinci 2020 v Jižní Africe (Mandela Bay) a nyní je zde nejčastěji se vyskytující variantou. Předběžné výsledky ukazují na možnost vyšší schopnosti šíření, ale nelze s jistotou tvrdit, že tato varianta vyvolává závažnější průběhy onemocnění. Do 19. ledna 2021 byla tato varianta identifikována v deseti zemích EU/EEA. Jeden cluster této varianty je současně vyšetřován ve Francii. Izrael a UK také hlásily clusterů případů vyvolaných variantou 501Y.V2, ale

nesouvisejících s cestováním (non-travel-related). Ostatní případy v EU/EEA jsou naopak uváděny do souvislosti s cestováním a to nejen z Jižní Afriky.

- ✓ Varianta **P.1** byla dosud identifikována pouze v Brazílii, a to především ve městě Manaus, a u cestovatelů odtud (převážně z oblasti Amazonie) a to v Japonsku a Jižní Koreji.

Možnosti reakce

Členské státy (ČS) potřebují zvýšit kvalitu surveillance na základě rychlých metod umožňujících rychlou detekci již známých variant (PCR metodiky) a posílení sekvenace reprezentativních vzorků především od komunitních případů COVID-19 pro možný záchyt nových variant.

ČS by měly připravit laboratoře na vyšší poptávku na testování, zvýšení sekvenačních kapacit zapojením všech možných kapacit laboratoří klinických, diagnostických, akademických a komerčních napříč různými sektory. Od všech laboratoří by měla být vyžadována hlášení výsledků do národních institutů veřejného zdraví, které koordinují sběr informací a nahrávání celogenomových sekvencí do databáze GISAD včetně metadat. Aby bylo možné potvrdit infekci specifickou variantou viru, je požadována sekvenace celého genomu SARS-CoV-2. Pro sledování již známých variant lze použít parciální sekvenace S-genu případně diskriminační PCR (již k dispozici 2 komerční soupravy). ECDC si uvědomuje, že kapacity pro provádění sekvenací jsou v současnosti ve většině členských států EU/EEA omezené a trvají déle než metody virové detekce.

ČS by měly zavést přísnější nefarmaceutická opatření a důsledné vyhledávání kontaktů.

ECDC doporučuje upustit od nezbytného cestování, zachovat opatření při cestování (testování, karanténa) a to zvláště pro cestující z oblastí s vyšší incidencí nových variant viru.

ČS by měly připravit své zdravotní systémy na vyšší zátěž.

ČS jsou vyzývány k urychlené vakcinaci vysoce rizikových skupin (osob pokročilého věku, zdravotníků). Hodnocení VOC 202012/01 naznačuje přítomnost zkřížené imunity s virem „non-variant“, šetření u ostatních variant probíhá. ČS by měly monitorovat účinnost očkování pro tyto nové varianty.

Nejasnosti ve znalostech

V současné době je mnoho nejasností v souvislosti se zjištěným nových variant viru SARS-CoV-2, včetně informací o geografickém rozšíření napříč EU/EEA, postižení věkových skupin, přenosu a závažnosti onemocnění, celkovém dopadu na populaci z epidemiologického hlediska, reinfekce, účinnosti vakcinace, evoluci konkrétních současných a objevení se nových variant. Existuje urgentní potřeba kontinuálních epidemiologických a fylogenetických analýz spolu s analýzami antigenních a genetických charakteristik.

Zdroj:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/latest-evidence>

<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-risk-related-to-spread-of-new-SARS-CoV-2-variants-EU-EEA-first-update>.

Citace: European Centre for Disease Prevention and Control. Risk related to spread of new SARS-CoV-2 variants of concern in the EU/EEA, first update - 20 January 2021. ECDC: Stockholm; 2021

Podle materiálů ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí a NRL pro chřipku a nechřipkovou respirační virovou onemocnění, CEM